

que van contribuir a dibuixar els múltiples perfils, humans i acadèmics, del Dr. Carratalá: nascut el 22 d'octubre de 1918, captiu en diferents presons franquistes entre 1936 i 1943; docent a la UB (1969-1986), on molts alumnes recordem —amb la memòria del cor— les seves classes magistrals de gramàtica històrica espanyola, viatger per tots els continents... L'acte, presidit pel Dr. Pere Quetglas, vicerector de Comunicació i Projecció, va iniciar-se de manera poc convencional, amb una conversa entre el Dr. Ramon Cerdà i el Dr. Carratalá al voltant d'aspectes axials de la biografia de l'il·lustre “poll republicà” i professor de la UB. Seguiren intervencions de diversos col·legues de la Facultat de Filologia, que glossaren la figura de l'homenatjat: el Dr. Basilio Losada (del Departament de Filologia Romànica), el Dr. Joan Veny (de l'Institut d'Estudis Catalans) i la Dra. Coloma Lleal (del Departament de Filologia Hispànica). Completaren l'acte les intervencions del Degà de la Facultat de Filologia, el Dr. Adolfo Sotelo, el director d'*Alumni UB*, que, a més, va lliurar al Dr. Carratalá el diploma com a president honorífic del *Fòrum Alumni Emeriti*, i el vicerector Pere Quetglas, que va cloure la sessió d'homenatge. Les intervencions del Cor de la UB, a l'inici, a la meitat i al final de l'acte, van omplir de calidesa humana una trobada per al record.

José Enrique GARGALLO GIL
Universitat de Barcelona
Institut d'Estudis Catalans

L'Alguer i l'Institut d'Estudis Catalans. Report de la jornada de l'IEC a l'Alguer (4 d'abril de 2014). — L'Alguer, el territori i la comunitat de cultura catalana de Sardenya amb uns 40.000 habitants dels quals ja sols uns 15.000 parlen català, demanda una especial atenció. És voluntat de l'Institut d'Estudis Catalans oferir la seva col·laboració a totes les institucions i instàncies que treballen per mantenir i preservar la llengua i la cultura catalana al costat de la diversitat cultural i lingüística pròpia de l'illa on, com és sabut, a més de l'italià es parla el sard, el cors, el lligur i el català en la seva variant algueresa. En aquesta línia el 4 d'abril de 2014 l'Institut d'Estudis Catalans realitzà una jornada de treball en aquella ciutat.

«L'Alguer, una anàlisi social, cultural i econòmica» fou el tema del ple de la Secció de Filosofia i Ciències Socials celebrat a la seu del Parc Regional de Port del Comte sorgit de la tenacitat de la societat algueresa per preservar aquella vall i badia i que ha esdevingut un referent per a la geografia del Mediterrani occidental.

Vinguts des de Catalunya del Nord, les Illes Balears, País Valencià i Catalunya, ens aplegàrem els membres del ple de la Secció i alguns membres de la Secció Filològica amb la voluntat d'escoltar i aprendre a través d'un debat conduït pels membres algueresos amb la participació de destacats representants de la societat de l'Alguer convidats a la jornada de treball.

La primera sessió es desenvolupà entorn de la ponència «L'Alguer: societat, cultura i llengua» a càrrec de Francesc Ballone, membre corresponent de la Secció Filològica, i d'Antoni Nughes, membre corresponent de la Secció de Filosofia i Ciències Socials. Fou examinada pels ponents i la resta d'algueresos assistents la situació actual de l'alguerès en el marc de l'evolució demogràfica, política, sociocultural i educativa des d'una perspectiva històrica i actual. El pas produït a la segona meitat del segle passat des de la disglòssia a la situació de substitució lingüística de l'actualitat i les pistes de futur obertes per l'acció de l'administració i per les diverses iniciatives i entitats de la societat civil algueresa enfront de les greus dificultats de pervivència de l'alguerès i de la cultura catalana a Sardenya.

«L'Alguer: territori, economia i societat» fou l'eix de la segona part dels treballs del ple. Ponència confiada a Antoni Torre, membre corresponent de la Secció de Ciències Biològiques, i Carlo Sechi, síndic d'estat de l'Alguer i diputat. S'examinaren les transformacions demogràfiques,

econòmiques i polítiques que s'han operat a l'Alguer en els darrers cinquanta anys i les seves conseqüències sobre la composició i estructura del territori i la societat alguereses actuals i els camins de futur que cal emprendre. S'evidencià el lligam entre el territori i la conservació de la cultura i la llengua pròpies exemplificat en la salvació del Port del Comte de l'especulació urbanística i d'un model turístic anorreador de patrimoni cultural propi. Una concepció que estimula l'economia algueresa fonamentada en el sector terciari i especialment en el turisme, els serveis i el comerç, afavorida per les línies aèries marítimes amb arribada a l'Alguer. Aquesta visió ha portat a la valorització del patrimoni arquitectònic, antropològic, històric i cultural propi. També esperona l'actual expansió d'una agricultura de qualitat especialment de la producció del vi i l'oli.

Es constatà les possibilitats que s'obren en l'àmbit de l'autonomia del parlament sard i el marc polític i jurídic que s'encamina a la protecció de la diversitat lingüística de les diferents contrades de la Sardenya.

Els amplis debats amb la participació de personalitats alguereses dels camps de la cultura, l'economia i la política si per una banda posaren de manifest la realitat, les constants i els reptes actuals i de futur de la societat de l'Alguer també palesaren la necessitat d'una acció coordinada, no sempre fàcil d'assolir, entre totes les instàncies que treballen per la salvaguarda de la cultura i la llengua catalana que es troba en una decisiva cruïlla entre la seva continuïtat o la dissolució.

El capvespre, a la Fundació Meta de l'Alguer, es celebrà una sessió acadèmica pública convocada sota el títol "L'Alguer i l'Institut d'Estudis Catalans". Davant d'una nombrosa assistència, el president de l'Institut, Joandomènec Ros, parlà de les relacions entre la nostra acadèmia i l'Alguer en el camp de les ciències, les humanitats i especialment en el filològic. També remarcà la presència de l'Alguer a l'Institut d'Estudis Catalans a través dels seus membres algueresos i la participació d'algueresos en diverses societats filials. Palesà la voluntat d'enfortir aquest doble lligam tot fent una crida a unir esforços per preservar el patrimoni cultural i lingüístic alguerès.

Una bona mostra de l'atenció del l'IEC per l'alguerès i el seu desenvolupament fou l'exposició de Joan Veny, membre de la Secció Filològica de l'IEC, en presentar «Una proposta de treball d'estàndard oral lèxic de la Secció Filològica», que es concretà pel que fa a l'alguerès en la intervenció a cura de Francesc Ballone, també membre corresponent de la Secció Filològica, sobre «L'aportació algueresa a la proposta d'estàndard oral lèxic».

Una proposta oberta i receptiva a contribucions des del territori alguerès i que parteix del fet que la nostra llengua està formada per dialectes constitutius i consecutius on els parlants estan adherits a la seva varietat i ha generat un model de llengua participatiu com reflecteix el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut que recull nombrosos dialectalismes que mostren la varietat i la unitat de la nostra llengua. Un model que segueixen les propostes d'estàndard oral.

Josep GONZÁLEZ-AGÀPITO
Institut d'Estudis Catalans

Homenatge a Jordi Carbonell (23 d'abril de 2014). — El dia 23 d'abril de 2014 el filòleg i historiador de la literatura Jordi Carbonell va complir noranta anys. La comunitat acadèmica, atenta a l'efemèride i com a mostra d'agraïment i de reconeixement a la tasca intel·lectual, humana i política de Jordi Carbonell i Ballester, va celebrar el seu feliç aniversari de manera diversa però amb un conjunt d'actes i publicacions que, d'una manera complementària, recullen aspectes essencials i fonamentals del seu treball de recerca i d'investigació.

La revista Serra d'Or del mes de març, número 651, va dedicar un dossier a la seva figura i obra. Els articles, signats per Maria Paredes, Àlex Broch i Josep-Lluís Carod Rovira, analitzen, respectivament, el treball de recerca filològica i actitud política de Carbonell en els diversos àmbits